

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brief Informatie aanpak Monitor vitamine D uit basispakket (Kamerstuk 29 477, nr. 793).

De voorzitter van de commissie,
Smals

De adjunct-griffier van de commissie,
Bakker

Inhoudsopgave

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

- Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
- Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie
- Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie
- Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie
- Vragen en opmerkingen van het lid van de BBB-fractie

II. Reactie van de Minister

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister over de aanpak van de evaluatie van zijn beslissing om alle vitamine D-bevattende geneesmiddelen en calcifediol per 1 januari 2023 niet langer uit het basispakket te vergoeden. Genoemde leden danken de Minister voor de brief en de bijlage en hebben hierbij nog een vraag.

Deze leden lezen in de bijlage «Nivel Projectaanpak Effect pakketmaatregel vitamine D» dat verwacht wordt dat het volledige effect van de pakketmaatregel nog niet te zien is op het moment dat de dataverzameling afgerond moet zijn (zomer 2023). Om deze reden wordt de vragenlijst zo laat mogelijk verstuurd. Kan de Minister aangeven in hoeverre de resultaten dan valide zijn voor het onderzoek?

Het verzekerde pakket kent in- en uitstroom van zorg. Om te voorkomen dat voor iedere vorm van uitstromende zorg een aparte monitor wordt opgezet, vragen de leden van de VVD-fractie hoe wordt nagedacht, ook in het kader van de verbetering en verbreding van de toets op het basispakket, over het breed monitoren van effecten van uitstromen en instromen van zorg in het pakket.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met interesse de brief gelezen waarin informatie over de aanpak van de Monitor vitamine D uit het basispakket wordt gedeeld. Deze leden vinden het van belang dat keuzes over welke zorg wel of niet vergoed wordt in Nederland gemaakt worden op basis van gedegen criteria, zoals effectiviteit en toegevoegde waarde voor de patiënt. Dit is van belang om de zorg in Nederland betaalbaar en solidair te houden. Deze leden stellen dan ook veel vertrouwen in het objectieve advies van de adviesorganen die een rol spelen in besluitvorming over vergoeding van zorg, zoals het Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut). Na de beslissing om vitamine D niet langer een plaats te geven in het basispakket ontvingen genoemde leden veel berichten van bezorgde patiënten en zorgprofessionals. Daartoe hebben deze leden vragen, om de ontvangen zorgen te adresseren in de Monitor vitamine D uit het basispakket.

Genoemde leden vragen in kaart te laten brengen welke effecten de maatregel van vitamine D uit het basispakket halen heeft op eigen bijdragen voor patiënten en consumenten van vitamine D. Voorts vragen deze leden om hierbij specifiek in te gaan op financiële impact voor patiënten die geneesmiddelen met vitamine D gebruiken op medische indicatie, inclusief maar niet beperkt tot patiënten die een orgaantransplantatie hebben ondergaan en patiënten die een aandoening hebben aan hun schildklier. Voorts vragen deze leden om inzichtelijk te maken welke geneesmiddelen, ook combinatiegeneesmiddelen zoals calcium met

vitamine D, uit het basispakket zijn gehaald. Deze leden vragen om inzichtelijk te maken voor welke medische aandoeningen deze maatregel verder impact kan hebben.

De leden van de D66-fractie vragen of de Minister kan toelichten op welke wijze de monitor een indicator kan zijn voor lange termijn effecten van de maatregel om vitamine D uit het basispakket te halen. Deze leden vragen de Minister voornamelijk naar de lange termijn effecten voor kwetsbare groepen zoals mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden en/of mensen die vitamine D op medische indicatie gebruiken.

Ten slotte vragen zij of de Minister bezorgdheid onder patiënten en consumenten van vitamine D herkent. Op welke wijze is de Minister voornemens om patiënten en zorgprofessionals te informeren mede met als doel om deze zorgen weg te nemen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de brief van de Minister en hebben daarover nog een aantal vragen. Zij vinden het belangrijk dat in lijn met de motie Mohandis c.s.¹ onderzoek wordt gedaan ten behoeve van een op te stellen monitor met als doel om betrouwbare inzichten te verkrijgen in het effect op aanschaf en therapietrouw van vitamine D bij kwetsbare groepen, nadat alle vitamine D-middelen en calcifediol per 1 januari 2023 niet meer vergoed worden uit het basispakket. Zij zijn echter zeer teleurgesteld over het tempo. Genoemde leden willen graag zo snel mogelijk, maar in ieder geval ruim voordat het pakket voor 2024 wordt vastgesteld, een eerste inventarisatie van de groep die getroffen worden door de vitamine D-maatregel en een globaal inzicht in de gevolgen van de maatregel. Kan een tussentijds-verslag van het onderzoek naar de Kamer worden gestuurd voor het jaarlijkse commissiedebat Pakketbeheer, dat altijd in juni plaatsvindt? Zo nee, waarom is dat niet mogelijk? Tot slot over het proces vragen de betreffende leden of tussentijds, als er ernstige situaties blijken uit het onderzoek en/of de focusgroepen, hierover gerapporteerd wordt aan de kamer, zodat mogelijk tijdig (aanvullende) maatregelen kunnen worden genomen.

Genoemde leden hebben naast vragen over het proces ook een aantal kritische kanttekeningen en vragen bij de inhoud en opzet van het onderzoek. In het onderzoek worden nu geen uitsplitsingen gemaakt naar de hogere doseringen vitamine D die per 1 januari 2023 uit het pakket zijn verdwenen. Zou in het onderzoek een uitsplitsing kunnen worden gemaakt naar 5.600IE, 25.000IE, 50.000IE en 100.000IE? Patiënten die hogere doseringen krijgen voorgeschreven, zeker vanaf 25.000IE, kunnen alleen maar bij de apotheek terecht. Zij krijgen deze hoge doseringen voorgeschreven, omdat zij een ernstige vitamine D-deficiëntie hebben. De leden van de PvdA-fractie willen graag zo goed mogelijk inzicht in het effect van de maatregel op het gebruik van vitamine D bij patiënten voor wie dit medisch noodzakelijk is. Zij zouden graag willen weten of deze patiënten zich therapietrouw kunnen blijven veroorloven. Ook zouden zij graag zien dat in het onderzoek wordt betrokken hoeveel patiënten een hogere dosering vitamine D krijgen voorgeschreven die dit recept niet ophaalt bij de apotheek. Kan in het onderzoek worden meegenomen hoeveel patiënten aan de balie van de apotheek de uitgifte van een voorgeschreven hogere dosering vitamine D weigeren, omdat ze deze zelf moeten betalen? Is het daarnaast mogelijk om in het onderzoek mee te nemen hoeveel van deze patiënten vervolgens overgaan op een lagere en

¹ Kamerstuk 29 477, nr. 771.

goedkopere dosering vitamine D? Wil de Minister onderzoeken of het voorschrijfgedrag ten aanzien van de doseringen vitamine D van artsen en medisch specialisten verandert nu de vergoeding voor de hogere doseringen is weggevallen?

Tot slot hebben de leden van de PvdA-fractie nog een aantal vragen over de informatievoorziening over het besluit om vitamine D uit het basispakket te halen. Zij vragen de Minister of hij kennis heeft genomen van de flyer «Vanaf 2023 betaalt u zelf voor vitamine D» door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport uitgebracht op 25 november 2022. De flyer stelt dat ook mensen met een ernstig vitamine D-tekort die hele sterke vitamine D nodig hebben (op recept) deze zelf moeten betalen vanaf 1 januari 2023. Daarbij wordt een bedrag van € 25,- genoemd voor «de meeste mensen», terwijl het Zorginstituut in haar advies een gemiddeld bedrag van € 79,- per jaar aangaf. Hoe verklaart de Minister dit verschil? Denkt de Minister dat het verwarrend kan zijn om verschillende bedragen te communiceren, juist voor de kwetsbare groepen die oververtegenwoordigd zijn onder patiënten die vitamine D krijgen voorgeschreven? Indien hier een rekenfout heeft plaatsgevonden, is de Minister dan bereid deze flyer aan te passen en ervoor te zorgen dat de juiste informatie alsnog wordt verspreid? Kan de Minister aangeven, ook voor patiënten die hun geneesmiddelen inclusief vitamine D in een medicijnrol krijgen, welke kosten zij zelf zullen moeten gaan betalen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister over de evaluatie van het besluit om alle vitamine D-bevattende geneesmiddelen en calcifediol per 1 januari 2023 niet langer uit het basispakket te vergoeden. Zij blijven tegenstander van dit besluit. Daarnaast hebben zij nog enkele vragen en opmerkingen hierover.

Genoemde leden vragen of de Minister bereid zou zijn om vitamine D-bevattende geneesmiddelen en calcifediol alsnog weer in het basispakket op te nemen, als uit deze evaluatie zou blijken dat er substantiële negatieve effecten optreden door het besluit om ze niet meer te vergoeden. Zo ja, hoe groot moeten die negatieve effecten zijn voordat hij hiertoe bereid zou zijn?

De leden van de SP-fractie lezen dat de Minister de Kamer in het eerste kwartaal van 2024 zal informeren over de resultaten van deze evaluatie. Komt de Minister dan ook met een reactie op deze resultaten en zal hij daarbij ingaan op de vraag of vitamine D-bevattende geneesmiddelen en calcifediol weer worden opgenomen in het basispakket?

Genoemde leden vragen de Minister of door het Zorginstituut en zorgverzekeraars niet te makkelijk wordt gedacht dat mensen bepaalde medisch noodzakelijke middelen wel zelf kunnen betalen (of dit via de bijzondere bijstand kunnen financieren). Wat zegt de kwestie rondom de vergoeding van bepaalde mineralen, die eerst wel vergoed werden, toen weer niet en toen toch weer wel over het gemak waarmee medisch noodzakelijke middelen uit het basispakket worden gehaald? Moet niet worden toegegaan naar een systeem waarbij alle medisch noodzakelijke zorg gewoon uit het basispakket wordt vergoed?

De leden van de SP-fractie constateren ook dat het stopzetten van de vergoeding van bepaalde mineralen dreigde te leiden tot grotere zorgkosten, doordat deze middelen vaak een preventieve werking hebben. Nadat hierover signalen kwamen, werd toch besloten om deze middelen weer te vergoeden. In hoeverre ziet de Minister hierbij een parallel met de

vergoeding van vitamine D-bevattende geneesmiddelen en calcifediol, die immers ook een preventieve werking hebben?

Vragen en opmerkingen van het lid van de BBB-fractie

Het lid van de BBB-fractie heeft kennisgenomen van de brief over de aanpak van de evaluatie van de pakket-uitname van vitamine D per 1 januari 2023. Zij staat niet achter de keuze om Vitamine D uit het pakket te halen. Over de aanpak van de evaluatie heeft het lid een aantal vragen.

Genoemd lid ziet dat de evaluatie gericht is op welke mensen nu stoppen met vitamine D slikken, dan wel vitamine D blijven slikken. Weliswaar is het interessant om dit te weten, maar het lid van de BBB-fractie is veel meer benieuwd naar de gevolgen van het niet meer slikken van vitamine D. Zij denkt dat deze gevolgen met de voorliggende aanpak niet in beeld komen. Van vitamine D wordt verondersteld dat een tekort leidt tot onder andere zwakke botten, zwakke spieren (waaronder de hartspier) en een verminderde weerstand. Genoemd lid denkt dan ook dat gemonitord moet worden op de klachten die voortkomen uit een vitamine D-tekort. Is de Minister dat met het lid eens en zo nee, waarom niet?

Het lid van de BBB-fractie denkt dat de periode die genoemd wordt (opleverdatum oktober 2023) te kort is om de daadwerkelijke effecten in beeld te brengen. Is de Minister bereid om een onderzoeksvraag uit te zetten naar de daadwerkelijke effecten van het uit het pakket nemen van vitamine D per 1 januari 2023? Het lid van de BBB-fractie denkt dat de huisartsen de effecten als eerste zullen signaleren. Wat gaat de Minister doen, mochten signalen komen vanuit de huisartsen omtrent vitamine D-tekorten?

Voorts vraagt het lid van de BBB-fractie wat de kosten zijn van de voorgestelde aanpak van de Minister.

II. Reactie van de Minister